

Klinička psihologija

Časopis za područje kliničke i zdravstvene psihologije, kliničke neuropsihologije, savjetovanja, psihoterapije i srodnih disciplina

Vol. 18, br. 1-2, 2025
str. 1-75

Clinical Psychology

Journal for clinical and health psychology, clinical neuropsychology, counselling, psychotherapy and related disciplines

Vol. 18, no. 1-2, 2025
p. 1-75

Nakladnik/Publisher

Naklada Slap, 10450 Jastrebarsko, F. Tuđmana 33, p.p. 78; tel. ++ 385 1 6281 774;
e-mail: casopisi@nakladaslap.com; www.nakladaslap.com

**Glavna i odgovorna urednica/
Editor-in-Chief**

Anamarija Bogović, Hrvatsko katoličko sveučilište, Ilica 244, 10000 Zagreb

Uredništvo/Editorial Board

Anita Alegić (Zagreb)	Nanda Kalafatović (Dubrovnik)
Vesna Antičević (Split)	Gordana Kamenečki (Krapinske Toplice)
Goran Arbanas (Karlovac)	Višnja Majsec Sobota (Velika Gorica)
Dunja Baraban (Osijek)	Sanja Maroević (Zagreb)
Marta Benko (London)	Krunoslav Matešić (Zagreb)
Snježana Bilać (Zagreb)	Bruna Profaca (Zagreb)
Anamarija Bogović (Zagreb)	Draženka Topolnjak (Varaždin)
Siniša Brlas (Virovitica)	Inge Vlašić Cicvarić (Rijeka)
Renata Coha (Slavonski Brod)	Gorka Vuletić (Osijek)
Nevena Čalovska Hercog (Beograd)	Anita Vulić Prtorić (Zadar)
Maja Gabelica Šupljika (Zagreb)	Zrinka Zarevski (Zagreb)
Vesna Ivasović (Zagreb)	Iva Žegura (Zagreb)

**Predsjednica Savjeta/
President of Advisory
Editorial Board**

Lidija Arambašić, Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za psihologiju,
I. Lučića 3, 10000 Zagreb

**Savjet časopisa/
Advisory Editorial Board**

Nada Anić (Zagreb)	Elizabeth Ann Čurko Kera (USA)
Mikloš Biro (Novi Sad)	Igor Kardum (Rijeka)
Gordana Buljan Flander (Zagreb)	Gordana Keresteš (Zagreb)
Jasminka Despot Lučanin (Zagreb)	Marija Lebedina Manzoni (Zagreb)
Veljko Đorđević (Zagreb)	Nina Pečnik (Zagreb)
Slavka Galić (Požega)	Alessandra Pokrajac Bulian (Rijeka)
Jasna Hudek Knežević (Rijeka)	Peter Praper (Ljubljana)
Dalibor Karlović (Zagreb)	Danijela Žakić Milas (Zagreb)

Tajnica/Secretary

Dora Lacković, e-mail: dora@nakladaslap.com

**Lektor za hrvatski jezik/
Croatian Language Editor**

Petra Trumbetić Prša

**Lektori za engleski jezik/
English Language Editor**

Kristina Galić
Nedjeljka Nakić

Tehnički urednik/Technical Editor

Mia Šaban

Objavljivanje

Časopis se objavljuje dva puta godišnje ili kao dvobroj.

Copyright ©

Prava za članak koji je prihvaćen za objavljivanje prenose se na *Kliničku psihologiju*. Izdavač (Naklada Slap) zadržava pravo objavljivanja i distribucije članka u tiskanom i elektroničkom obliku bez prethodnog dopuštenja autora. Svi članci koji su objavljeni online podliježu licenci Creative Commons CC BY-NC-SA koja omogućava upotrebu, izradu, distribuciju i prikaz članka u nekomercijalne svrhe i citiranje u skladu s pravilima.

Pretplata

Godišnja pretplata: pojedinci u Hrvatskoj - € 10; pojedinci u inozemstvu - € 25;
institucije u Hrvatskoj - € 20; institucije u inozemstvu € 35
Potpisnici Ugovora o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata kao i članovi
HPK-a i HPD-a - € 7
IBAN račun: HR73 2340 0091 1103 5558 7 (tuzemni)
Privredna banka Zagreb dd. SWIFT CODE: PBZGHR 2x (inozemni)

Tisak/Printed by

Naklada Slap, Jastrebarsko. Printed in the Republic of Croatia.

SADRŽAJ / CONTENTS

NASLOV/IMPRESSUM/SADRŽAJ TITLE/IMPRESSUM/CONTENTS	1
UVODNIK EDITORIAL	5
ČLANCI ARTICLES	
Klara Talajić, Sandra Nakić Radoš General Help-Seeking Attitudes in Pregnant Women and Mothers: the Role of Stigma, Knowledge, and Locus of Control OPĆI STAVOVI PREMA TRAŽENJU POMOĆI KOD TRUDNICA I MAJKI: ULOGA STIGME, ZNANJA I LOKUSA KONTROLE	9
Krunoslav Matešić, Vjekoslav Peitl, Dalibor Karlović Cognitive profile in recent-onset schizophrenia KOGNITIVNI PROFIL U SHIZOFRENIJI RECENTNOG POČETKA	21
Ivana Glavina Jelaš, Franjo Filipović, Josip Kosantek Psihologija u pozadini nastanka i razvoja policijskog pregovaranja PSYCHOLOGY BEHIND THE EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF POLICE NEGOTIATIONS	33
Mladen Mavar Povijest Psihijatrijske bolnice Ugljan HISTORY OF THE UGLJAN PSYCHIATRIC HOSPITAL	49
PRIKAZI KNJIGA BOOK REVIEWS	
Stephanie H. McConaughy: Klinički intervjui za djecu i adolescente – Od procjene do intervencije – Praktične intervencije u školi (Daniela Šincek)	59
Lidija Arambašić: Gubitak, tugovanje, podrška, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje (Ana Šeremet)	61

Marija Ljubičić: Sustav kvalitete u sestrinstvu (Jasminka Despot Lučanin, Damir Lučanin)	63
W. Joel Schneider, Elizabeth O. Lichtenberger, Nancy Mather, Nadeen L. Kaufman: Pisanje nalaza – Osnove procjene (Ivan Vrančić)	65
Ana Matošić i Antonia Puljić: Alkoholologija (Siniša Brlas)	67

PRIKAZ PSIHODIJAGNOSTIČKOG SREDSTVA

TEST REVIEWS

Krunoslav Matešić, Dalibor Karlović: Test za procjenu kognitivnih funkcija - 5-KOG (Dora Lacković)	71
---	----

INDEKS AUTORA	73
---------------	----

INDEKS KLJUČNIH RIJEČI	74
------------------------	----

KEYWORDS INDEX	75
----------------	----

UPUTE SURADNICIMA	77
-------------------	----

UVODNIK / EDITORIAL

U posljednjih nekoliko godina, a osobito tijekom i nakon pandemije koronavirusa, svjedočimo znatnom porastu internetskih istraživanja u psihologiji. Takav razvoj, potaknut tehnološkim napretkom te dostupnošću internetskih platformi, donio je nove mogućnosti, ali i ozbiljne metodološke izazove. Uredništva časopisa *Suvremena psihologija* i *Klinička psihologija* osjećaju odgovornost ponovno naglasiti kriterije znanstvene kvalitete i usklađenost s temeljnim načelima psihološke metodologije.

Podsjetimo, još je prije dvadeset godina kolegica Mirta Galešić (2005) objavila pregled prednosti i ograničenja internetskih anketnih istraživanja. Od tada se digitalno okruženje snažno promijenilo, no ključne teškoće ostale su iste — a ponegdje i postale izraženije. U praksi sve češće dobivamo rukopise koji se oslanjaju na anonimne, prigodne uzorke, nerijetko prikupljene bez ikakve kontrole nad karakteristikama sudionika. Takvi su podaci, premda lako i brzo prikupljivi, metodološki problematični te ne omogućuju donošenje zaključaka koje autori često predlažu.

Podsjećamo da prigodni internetski uzorci, koliko god opsežni bili, nisu reprezentativni uzorci, niti mogu služiti kao osnova za generalizacije. Povijesni primjer istraživanja *Literary Digesta*, koje je na osnovi gotovo dva milijuna anketnih odgovora pogrešno predvidjelo ishod američkih predsjedničkih izbora 1936., ilustrira da veličina uzorka sama po sebi ne jamči valjanost zaključaka ako je uzorak sustavno pristran.

Slična se rasprava vodi i unutar European Test Publishers Group, gdje se upozorava na „demokratizaciju“ konstruiranja upitnika i prividno validnih internetskih testiranja. Sve je veći broj internetskih kvizova, samostalno konstruiranih setova čestica i „popularnih“ psiholoških testova bez empirijske provjere, što je izazov za znanstvenu psihologiju. Dijelimo stav da podaci prikupljeni u nekontroliranim uvjetima ne mogu zadovoljiti kriterije znanstvene metodologije.

Psihodijagnostika i psihoterapija dodatna su područja koja zahtijevaju posebnu pažnju. U vrijeme snažnog interesa za mentalno zdravlje, javnost je izložena mješavini empirijski potvrđenih postupaka, ali i pseudoznanstvenih metoda, tehnika i komercijalno privlačnih „alternativa“. Dužnost nam je jasno razlikovati jedno od drugoga. Procjene učinkovitosti psihoterapijskih i savjetodavnih pristupa trebaju biti provedene metodološki strogo, idealno uz dvostruko slijepi postupak, kako bi se izbjegli efekti očekivanja poput poznatog Rosenthalova eksperimenta.

U kontekstu psihodijagnostike vrijedi podsjetiti na klasičnu definiciju Zorana Bujaša (1959), prema kojoj je *test standardiziran postupak izazivanja određene aktivnosti i vrednovanja rezultata usporedbom s normama dobivenim u jednakoj situaciji*. Test je, dakle, postupak, a ne materijalni objekt. Kupnjom osnovnog kompleta ili materijala ne postaje se „vlasnikom testa“, već samo korisnikom elemenata za provođenje standardizirane procedure.

Američka psihološka asocijacija danas navodi više od 65.000 istraživačkih instrumenata dostupnih kroz svoje baze podataka. Za mnoge od njih nije realno, niti potrebno, da časopisi poput naših provode psihometrijske provjere. No od autora očekujemo odgovorno postupanje, korištenje provjerenih mjernih instrumenata i transparentno izvještavanje o njihovim svojstvima.

Kako bismo održali kvalitetu objavljenih radova, podsjećamo:

- Pregledne članke razmatramo samo ako autori imaju izravna istraživačka iskustva u području o kojem pišu.
- Za radove na engleskom jeziku autori su dužni osigurati lekturu diplomiranog anglista.
- Anonimna internetska istraživanja, bez kontroliranih podataka o sudionicima ispitivanja, više nećemo moći prihvaćati za objavu.

Naša je zajednička odgovornost očuvati visoke metodološke standarde psihologije kao znanosti. Zahvaljujemo svim autorima i suradnicima koji dijele tu predanost i koji svojim radom doprinose rastu znanstvene i profesionalne kvalitete naših časopisa.

Srdačno vas pozdravljamo uz iskrena očekivanja buduće suradnje,

Uredništvo časopisa *Klinička psihologija*

Članci Articles

